

Comparative Analysis of G7 Members' Strategies toward the Rise of China

Samaneh Heydari Haei

Master's degree in International Relations, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.
Email: samaneh3411@gmail.com

ID 0009-0003-0613-5766

Mokhtar Salehi

Assistant professor in International Relations, University of Mazandaran, Babolsar, Iran. (Corresponding Author)
Email: Mo.salehi@umz.ac.ir

ID 0000-0003-2611-4420

Reza Ekhtiari Amiri

Associate professor in International Relations, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.
Email: R.ekhtiari@umz.ac.ir

ID 0000-0001-6733-6172

Abstract

China's emergence as a major power in the economic, military, technological, and diplomatic spheres has elicited diverse responses from the members of the Group of Seven (G7). Adopting an analytical-comparative approach and drawing on Stephen Walt's Balance of Threat Theory, this study examines G7 members' strategies toward the rise of China. The main research question is how G7 members have responded to China's rise and what differences and similarities exist among their strategies. The findings indicate that G7 members share concerns regarding China's trade practices, human rights issues, and expanding military capabilities, while differing in how they respond to Beijing. The United States has adopted a more competitive and balancing-oriented approach, whereas Japan, owing to its geographical proximity and security concerns, demonstrates a stronger tendency toward balancing China. By contrast, Germany and France, while recognizing China as a strategic challenge, emphasize the importance of maintaining economic engagement with Beijing. The United Kingdom and Canada have likewise sought to balance their security considerations with their economic interests. Overall, the study finds that G7 members' strategies toward China constitute a combination of balancing, competition, engagement, and conditional cooperation.

Keywords: G7, Rise of China, Balance of Threat Theory, Balancing, Conditional Cooperation, Competition.

Extended Abstract

Introduction: Since its establishment, the Group of Seven (G7) has played an important role in coordinating and shaping the economic and political policies of major industrialized countries and in influencing global debates on international issues. However, the emergence of new economic powers, particularly China, has posed significant challenges to the position and role of the G7. Over the past two decades, China has emerged as one of the most important actors in the international system through the rapid expansion of its economic, military, technological, and diplomatic capabilities. This transformation has generated diverse responses among traditional powers, particularly the G7 members. While some members increasingly perceive China as a challenge to the existing international order and to their security interests, others, especially the European members, consider maintaining economic engagement with Beijing essential. Against this background, examining the similarities and differences in G7 members' strategies toward the rise of China is of particular importance.

Research Question: The main research question is: How have G7 members responded to the rise of China, and what differences exist among their strategies toward Beijing?

Research Hypothesis: The study hypothesizes that G7 members' strategies toward the rise of China combine balancing, competition, and engagement, while differences in the intensity and form of these strategies are shaped by the level of perceived threat, geographical proximity, and degree of economic dependence on China. Accordingly, the greater the threat posed by China is perceived to be, the stronger a country's tendency toward balancing policies is likely to become. Conversely, greater economic interdependence with China encourages a stronger preference for maintaining engagement and cooperation.

Methodology and Theoretical Framework: This study adopts an analytical-comparative approach and draws on Stephen Walt's Balance of Threat Theory to examine the strategies of G7 members toward the rise of China. According to this theory, states do not necessarily balance against the most powerful actor; rather, they balance against the actor they perceive as posing the greatest threat. The level of perceived threat is determined by four principal factors: aggregate power, geographical proximity, offensive capability, and perceived offensive intentions. From this perspective, China's growing capabilities alone cannot fully explain the responses of G7 members. Rather, differences in their perceptions of the Chinese threat, combined with their levels of economic dependence and distinct geopolitical positions, shape the type and intensity of their responses.

Findings: The findings indicate that despite significant differences in the intensity and form of their responses, G7 members share concerns regarding several dimensions of China's rise. First, China's trade practices constitute one of the major areas of common concern. G7 members have expressed criticism of state support for Chinese firms, extensive subsidies, alleged violations of intellectual property rights, and practices perceived to create an uneven competitive environment in global markets. These concerns have provided a basis for greater policy coordination and economic pressure on Beijing. Second, human rights issues remain an important component of G7 members' policies toward China. Human rights conditions in regions such as Xinjiang and Tibet, as well as restrictions on political and civil liberties, have received sustained attention in the positions adopted by G7 countries. Third, China's expanding military capabilities and growing presence in strategically important areas of East Asia, particularly in relation to Taiwan and the South China Sea, have contributed to a heightened perception of threat among some G7 members.

This factor is particularly significant for the United States and Japan and has encouraged a stronger tendency toward balancing policies.

Nevertheless, substantial differences exist among G7 members. The United States has adopted a more competitive and balancing-oriented approach, employing economic, technological, diplomatic, and alliance-based instruments to constrain China's growing power and influence. Japan, owing to its geographical proximity and direct security concerns, particularly regarding Taiwan and maritime disputes, has also demonstrated a stronger tendency toward balancing China. By contrast, Germany and France, while recognizing China as a strategic challenge, emphasize the importance of maintaining economic engagement with Beijing because of their extensive economic interdependence. The United Kingdom and Canada have adopted relatively intermediate positions, seeking to balance their security requirements with their economic interests.

Conclusion: The findings demonstrate that China's rise has generated a degree of limited strategic convergence among G7 members; however, this convergence has not resulted in a uniform strategy toward Beijing. Differences in geographical proximity, economic dependence, and assessments of China's capabilities and intentions have led G7 members to adopt strategies ranging from security balancing and strategic competition to economic engagement and conditional cooperation. From the perspective of Balance of Threat Theory, these differences can be explained largely by variations in the level of threat that individual G7 members perceive from China. Thus, G7 members' strategies toward China should be understood neither as comprehensive confrontation nor as extensive cooperation, but rather as a combination of balancing, competition, engagement, and conditional cooperation in response to the rise of a major new power in the international system.

Keywords: G7, Rise of China, Balance of Threat Theory, Balancing, Conditional Cooperation, Competition.

تحلیل مقایسه‌ای راهبرد اعضاء گروه هفت در قبال ظهور چین

سمانه حیدری‌هایی

کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

Email: samaneh3411@gmail.com

ID 0009-0003-0613-5766

مختار صالحی

استادیار روابط بین‌الملل دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران. (نویسنده مسئول)

Email: Mo.salehi@umz.ac.ir

ID 0000-0003-2611-4420

رضا اختیاری امیری

دانشیار روابط بین‌الملل دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

Email: R.ekhtiari@umz.ac.ir

ID 0000-0001-6733-6172

چکیده

ظهور چین به‌عنوان قدرت بزرگ در زمینه‌های اقتصادی، نظامی، فناوری و دیپلماتیک، واکنش‌های متفاوتی را در میان اعضای گروه هفت برانگیخته است. پژوهش حاضر با رویکردی تحلیلی و مقایسه‌ای و با بهره‌گیری از نظریه موازنه تهدید استفن والت، به بررسی راهبرد اعضای گروه هفت در قبال ظهور چین می‌پردازد. سؤال اصلی پژوهش این است که اعضای گروه هفت چگونه در برابر ظهور چین واکنش نشان داده‌اند و چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی در راهبردهای آنان وجود دارد؟ یافته‌ها نشان می‌دهد که اعضای گروه هفت درباره رویه‌های تجاری چین، مسائل حقوق بشری و افزایش توانمندی‌های نظامی این کشور نگرانی‌های مشترکی دارند، اما در نحوه مواجهه با پکن تفاوت‌هایی داری تفاوت‌هایی هستند. آمریکا رویکردی رقابتی‌تر و موازنه‌ای‌تر اتخاذ کرده، اما ژاپن به دلیل مجاورت جغرافیایی و نگرانی‌های امنیتی، گرایش بیشتری به موازنه در برابر چین دارد. در مقابل، آلمان و فرانسه ضمن شناسایی چین به‌عنوان یک چالش راهبردی، بر حفظ تعامل اقتصادی با آن تأکید می‌کنند. بریتانیا و کانادا نیز تلاش می‌کنند میان ملاحظات امنیتی و منافع اقتصادی توازن برقرار کنند. در مجموع، راهبرد اعضای گروه هفت ترکیبی از موازنه، رقابت، تعامل و همکاری مشروط است.

کلیدواژه‌ها: گروه هفت، ظهور چین، موازنه تهدید، همکاری مشروط، رقابت.

شاپای الکترونیک: ۲۷۱۷-۰۵۵۱ / دانشگاه مازندران / فصلنامه علمی مطالعات راهبردی سیاست بین الملل

doi 10.22080/jpir.2026.30344.1480

۱. مقدمه

گروه هفت^۱، طی چند دهه گذشته، کارکردی تأثیرگذار در گفتمان جهانی حول مسائل اقتصادی، سیاسی، زیست‌محیطی و سایر حوزه‌ها ایفا کرده است و این اهمیت ریشه در ماهیت بنیادین شکل‌گیری این گروه دارد که اساساً بر پیشبرد و هماهنگی اقتصاد جهانی متمرکز بوده است. باین‌حال، اگرچه برخی تحلیلگران، گروه هفت را مجموعه‌ای از قدرت‌های برتر با سلطه جهانی می‌پندارند، اما واقعیت نشان‌دهنده یک چالش ساختاری است: عدم شمول قدرت‌های اقتصادی رو به رشدی مانند چین که در حال حاضر نقشی برجسته در امور اقتصاد جهانی دارد. دلیل غیبت چین به موضع برخی از اعضای گروه هفت بازمی‌گردد که در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و ایدئولوژیک با آن در رقابت هستند.

از زمان برقراری روابط دیپلماتیک میان ایالات متحده و جمهوری خلق چین در سال ۱۹۷۹، سیاست واشنگتن عمدتاً بر این امید استوار بود که تعامل عمیق‌تر منجر به گشایش‌های اساسی اقتصادی و سیاسی در چین شود و این کشور به‌عنوان یک ذی‌نفع سازنده و مسؤول در نظام جهانی ظهور یابد؛ اما پس از گذشت بیش از ۴۰ سال، مشخص شد که توسعه سریع اقتصادی چین و افزایش تعامل آن با جهان، به همگرایی با نظم شهروندمحور، آزاد و باز آن‌طور که ایالات متحده انتظار داشت، منجر نشد. در مقابل، حزب کمونیست چین آشکارا اذعان می‌کند که به دنبال تغییر نظم بین‌المللی برای هم‌سویی با منافع و ایدئولوژی خود است؛ از منظر اقتصادی، چین امروز و در دهه‌های آتی در موقعیتی مشابه اتحاد جماهیر شوروی سابق در دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ قرار دارد، با این تفاوت که منابع اقتصادی و مالی لازم را برای شرکت در نوعی مسابقه تسلیحاتی با قدرت‌هایی نظیر ژاپن یا ایالات متحده در اختیار دارد. اکنون، برتری ایالات متحده به‌عنوان بازیگر مسلط در صحنه بین‌المللی، به‌طور فعال توسط چین مورد مناقشه قرار گرفته است و دولت ایالات متحده در اسناد راهبردی خود چین را به‌عنوان یک قدرت تجدیدنظرطلب معرفی می‌کند که به دنبال براندازی نظم جهانی آزاد به رهبری ایالات متحده است.

در مقابل، در اروپا مکتب فکری غالبی ظهور نکرده است که چین را دشمن اصلی جدید در یک درگیری ساختاری جهانی تلقی کند و روابط اتحادیه اروپا با چین بر مهار ژئواستراتژیک یا جداسازی متمرکز نیست؛ بلکه هدف ایجاد یک وابستگی متقابل

1. Group of Seven (G7)

اقتصادی - فناوری میان اروپا و چین بر اساس رفتار متقابل و اصول و قواعد مشترک مورد توافق است. پژوهش حاضر در صدد تحلیل این موضوع است که اعضای گروه هفت چگونه نسبت به ظهور چین واکنش نشان داده‌اند؟ و تفاوت‌ها و شباهت‌های رویکرد اعضای گروه هفت در قبال ظهور چین کدام‌اند؟ روش طرح این پژوهش توصیفی - تحلیلی است و بر مبنای نظریه موازنه تهدید به بررسی و کنکاش این موضوع می‌پردازد که با مفروض قرار دادن رقابت ساختاری میان ایالات متحده و چین از یک سو و عدم تمایل کشورهای اروپایی عضو گروه هفت به قطع گسترده روابط اقتصادی خود با چین از سوی دیگر، روند تعامل هر یک از این کشورها با چین در آینده چگونه شکل خواهد گرفت.

۲. پیشینه پژوهش

مفاهیم و مدل‌های نظری مطرح‌شده در پژوهش‌های پیشین، با بررسی تحول تاریخی ساختارهای چندجانبه، شناسایی شکاف‌ها در روابط قدرت‌های غربی با رقبای نوظهور و تحلیل پویایی‌های هم‌زمان همکاری و تعارض در نظام‌های در حال گذار، زیربنای لازم برای به‌کارگیری نظریه موازنه تهدید را فراهم می‌کنند؛ این چارچوب امکان ارزیابی دقیق این مسأله را می‌دهد که آیا وزن‌دهی به تهدیدات سیستمی چین بر منافع اقتصادی متقابل غلبه خواهد کرد و منجر به اتخاذ یک موضع واحد توسط گروه هفت خواهد شد یا خیر.

در همین راستا اندرو بیکر^۱ (۲۰۰۸) در مقاله‌ای تحت عنوان «گروه هفت»، تکامل تاریخی این گروه را به‌عنوان یک فرآیند چندجانبه منظم بررسی می‌کند. همچنین ویژگی‌ها و مشخصات نهادی متمایز گروه هفت را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. در بخش پایانی نیز با توجه به اهمیت و برجستگی اقتصادی فزاینده تعدادی از قدرت‌های اقتصادی در حال ظهور، هم‌زمان با کاهش سهم گروه هفت از اقتصاد و جمعیت جهانی، به ارائه چالش‌های آینده‌ای که گروه هفت با آن مواجه خواهد شد، می‌پردازد.

تایس دامز، شیائوکسو مارتین و ورا کراننبرگ (۲۰۲۱) در گزارشی تحت عنوان «قدرت نرم چین در اروپا، در حال سقوط در دوران سخت»، به چگونگی ارتباط اروپا، به‌عنوان مجموعه‌ای پیچیده از بازیگران با چین و چگونگی تأثیر احتمالی توسعه و نقش جهانی در حال تحول چین بر آینده اروپا می‌پردازند. بحث‌ها و تحلیل‌های این گزارش جنبه‌های مختلف روابط دوجانبه بین کشورهای اروپایی و چین و نقاط

همگرایی و واگرایی بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا را در نظر می‌گیرد تا روابط اتحادیه اروپا و چین را به شیوه‌ای واقع‌بینانه و جامع بررسی کند.

ارغوانی پیرسلامی و اسمعیلی (۱۳۹۳) در مقاله‌ای تحت عنوان «نظام بین‌المللی در حال گذار و روابط دوجانبه آمریکا و چین» با شناسایی ویژگی‌های نظم در حال گذار و بررسی متغیرهای الگویی روابط دوجانبه و با تفکیک حوزه‌های مختلف روابط (امنیتی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی) نشان می‌دهد که هم‌زمانی الگوهای رفتاری مبتنی بر همکاری و تعارض در هر یک از این بخش‌ها، نه تنها موجب نوسان در سطح روابط دو کشور شده، بلکه شاخص‌های کلان مناسبات دوجانبه را نیز به‌طور چشم‌گیری تحت تأثیر قرار داده است.

نوآوری پژوهش حاضر این است که در آن کوشش می‌شود به کمک شناسایی واقعیت‌ها و تحولات موجود در نظام بین‌الملل، دیدگاه جامعی از اعضای گروه هفت که شامل هفت کشور اقتصادی پیشرفته جهان است، در قبال ظهور چین که با تداوم داشتن رشد اقتصادی‌اش به بزرگ‌ترین اقتصاد جهان تبدیل می‌شود، ارائه کند. این امر مستلزم بررسی سیر تحول تاریخی گروه هفت و درک پیچیدگی‌های روابط میان بازیگران غربی، به‌ویژه شکاف‌های موجود در رویکرد اروپا نسبت به چین، در چارچوب نظریه‌ای است که تعارض و همکاری هم‌زمان را در نظام‌های در حال گذار تبیین می‌کند.

۳. چارچوب نظری پژوهش

چین، هم اکنون به‌عنوان یک قدرت بزرگ در ساحت سیاست بین‌الملل ظهور کرده است. اندیشمندان حوزه بین‌الملل درصدد هستند این پدیده نوظهور را تحلیل کنند. اگر چه راهبرد اعضای گروه هفت در قبال ظهور چین را می‌توان با نظریه‌های متفاوتی تحلیل کرد، اما نظریه موازنه تهدید از ظرفیت بیشتری برای تبیین این موضوع برخوردار است. یکی از دلایل برتری استفاده از نظریه موازنه تهدید برای این پژوهش، می‌تواند اسناد منتشرشده توسط ایالات متحده باشد که چین را به‌عنوان تهدیدی برای کشورهای غربی معرفی کرده است (باقری نژاد و قاسمی، ۱۴۰۰: ۶).

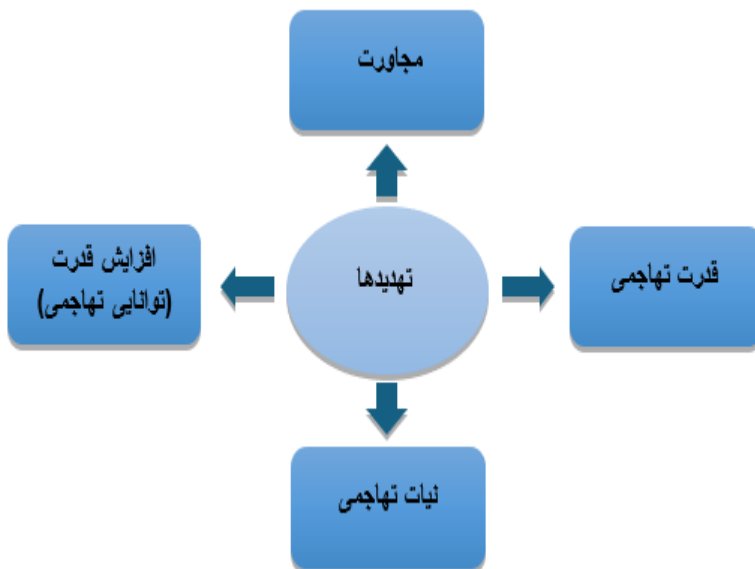
آنچه در روابط میان دولت‌ها اهمیت دارد، ادراک آن‌ها از یکدیگر به‌عنوان تهدید است، نه صرفاً میزان قدرت هر یک از آن‌ها. دولت‌ها زمانی به ایجاد موازنه روی می‌آورند که دولت دیگری را تهدیدی فوری برای موجودیت یا منافع خود تلقی کنند. در چنین مواردی، اغلب سیاست موازنه که به معنای اتحاد با دیگر دولت‌ها در برابر تهدید مشترک است، اتخاذ می‌شود. والت استدلال می‌کند که به موازات افزایش قدرت یک

دولت، دیگر دولت‌ها نسبت به احتمال سوءاستفاده آن دولت از قدرتش نگران می‌شوند. بر اساس این، افزایش قدرت یک دولت، به افزایش احساس تهدید نزد دیگران و در نتیجه، به اقدامات موازنه‌ای از سوی آنان منجر می‌شود. باین‌حال، والت قدرت را تنها یکی از عوامل مؤثر در شکل‌گیری رفتار موازنه‌ای می‌داند؛ نه عامل منحصربه‌فرد (عباسی و همکاران، ۱۳۹۲: ۴).

والت در آغاز کتاب «ریشه‌های اتحادها» این پرسش بنیادین را مطرح می‌کند که دولت‌ها در برابر چه نوع تهدیداتی به دنبال جلب حمایت دیگر دولت‌ها برمی‌آیند؟ (منتی و هادیان، ۱۳۹۸: ۴). والت در پاسخ به این پرسش نتیجه می‌گیرد که تهدید یک دولت از نگاه دیگر دولت‌ها می‌تواند از چهار منبع اصلی ناشی شود که عبارت‌اند از: قدرت کل؛ مجاورت جغرافیایی؛ قدرت تهاجمی و نیت تهاجمی (جانسیز و اعجازی، ۱۴۰۰: ۱۷۰).

نمودار ۱. تهدیدات مورد ارزیابی در نظریه موازنه تهدید (جلال‌پور، ۱۴۰۱: ۵۹)

مجموع قدرت یک کشور بر اساس منابع مادی آن سنجیده می‌شود؛ به این معنا که کشوری که در مجموع از سایر کشورها منابع و عناصر قدرت بیشتری در اختیار دارد، از دید دیگر دولت‌ها تهدیدآمیزتر تلقی می‌شود. همچنین، مجاورت جغرافیایی نقش مهمی در شکل‌گیری ادراک تهدید ایفا می‌کند؛ به‌گونه‌ای که دولت‌ها معمولاً از

همسایگان قدرتمند خود بیش از قدرتهای دوردست احساس تهدید می‌کنند. توان تهاجمی نیز به قابلیت‌ها و تجهیزات نظامی‌ای اشاره دارد که در حملات و عملیات آفندی کاربرد دارند و با تحمیل هزینه پایین، می‌توانند حاکمیت و تمامیت ارضی دیگر کشورها را تهدید کنند. افزون بر این، نیت تهاجمی رهبران کشورها عامل مهم دیگری در برانگیختن رفتار موازنه‌گرایانه از سوی سایر دولت‌ها به‌شمار می‌رود؛ به‌گونه‌ای که دولت‌ها معمولاً نسبت به کشورهایی با سابقه تجاوز و توسعه‌طلبی، نگرانی بیشتری دارند (دهقانی فیروز آبادی، ۱۳۹۸: ۲۳۴).

از دیدگاه والت، دولت‌ها در مواجهه با ادراک تهدید دو راهبرد اصلی را دنبال می‌کنند: نخست، اتخاذ سیاست موازنه‌سازی است؛ به این معنا که کشور یا کشورهایی که خود را در معرض تهدید می‌بینند، با تکیه بر اصل موازنه تهدید اقدام به ایجاد اتحادها و ائتلاف‌هایی برای مقابله با دولت تهدیدکننده می‌کنند. دوم، سیاست همراهی است؛ در این حالت، کشور یا کشورهای مورد تهدید برای حفظ بقا و تأمین امنیت خود، به جای مقابله، با دولت تهدیدکننده متحد می‌شوند و عملاً به آن می‌پیوندند (عباسی و همکاران، ۱۳۹۲: ۴).

والت با طرح این پرسش که کدام‌یک از دو رفتار موازنه‌سازی یا دنباله‌روی بهتر می‌تواند کنش دولت‌ها را توصیف کند؟ پاسخ می‌دهد که شواهد تاریخی نشان می‌دهند کشورهایی که با تهدید خارجی روبه‌رو بوده‌اند، به‌طور قاطع گزینه موازنه را بر دنباله‌روی ترجیح داده‌اند. او توضیح می‌دهد که دنباله‌روی رفتاری پرمخاطره است؛ چراکه منابع بیشتری را در اختیار دولت تهدیدکننده قرار می‌دهد و مستلزم اعتماد به استمرار رفتار صلح‌آمیز آن است؛ درحالی‌که برداشتها ممکن است نادرست باشند و نیت دولت‌ها در گذر زمان تغییر کند. بر همین اساس، منطقی‌تر آن است که در برابر تهدیدات بالقوه، سیاست موازنه‌سازی در پیش گرفته شود تا اینکه به امید تداوم نیت‌های خیرخواهانه یک قدرت، در موقعیت انفعالی باقی ماند (اسمعیلی، ۱۳۹۹: ۶).

۴. تجزیه و تحلیل داده‌ها و یافته‌های پژوهش

۴-۱. تاریخچه گروه هفت

برخلاف سایر آرژانس‌های حاکمیت مالی جهانی، مانند صندوق بین‌المللی پول^۱ که به سال ۱۹۴۴ برمی‌گردد و بانک تسویه‌حساب‌های بین‌المللی^۲ که در سال ۱۹۳۰ ایجاد شد، چرخه جلسات غیررسمی‌تر و تعاملات گروه‌های کوچکی از مقامات وزارت دارایی

1. International Monetary Fund (IMF)

2. Bank for International Settlements (BIS)

و بانک مرکزی، منشأ بسیار جدیدتری دارد. پیشرو همه این گروه‌ها، گروه ۱۰ بود که در سال ۱۹۶۱ تأسیس شد. گروه ۱۰ از ابتدا وظایف محدودی داشت که شامل اداره مجموعه‌ای از سرمایه بود که برای تأمین مالی عدم تعادل پرداخت‌ها و ارائه منبع نقدینگی در شرایط اضطراری و موافقت‌نامه عمومی برای استقراض و حقوق برداشت استاندارد طراحی شده بود. با این حال، در اوایل دهه ۱۹۷۰، ایالات متحده به دنبال یک محیط بسیار کوچک‌تر و غیررسمی برای انجام معاملات مربوط به سقوط رژیم نرخ ارز برتون وودز و به‌طور کلی‌تر طرح پولی بین‌المللی بود (Baker, 2008: 104).

در بهار ۱۹۷۳، جورج شولتز^۱، وزیر خزانه‌داری ایالات متحده، از همتایان خود از فرانسه، آلمان و بریتانیا دعوت کرد با او در کتابخانه کاخ سفید ملاقات کنند تا در مورد آشفتگی ناشی از فروپاشی سیستم نرخ ارز ثابت بحث کنند. جورج شولتز (ایالات متحده)، والری ژیسکار دستن^۲ (فرانسه)، هلموت اشمیت^۳ (آلمان) و آنتونی باربر^۴ (بریتانیا) که همگی وزرای دارایی بودند، توسط مقامات ارشد یا معاونان آن‌ها پل ولکر^۵ (ایالات متحده)، کلود پیر برسولت^۶ (فرانسه)، کارل اتو پل^۷ (آلمان) و درک میچل^۸ (بریتانیا) همراه شدند. این نشست به هیچ نتیجه اصولی نرسید، اما شرکت‌کنندگان به تبادل نظرات غیررسمی و صریح اهمیت دادند و به یک درک مشترک رسیدند. در نشست سالانه صندوق بین‌المللی پول در کنیا در سپتامبر سال بعد، کیچی آیچی^۹، وزیر دارایی ژاپن، چهار وزیر گروه کتابخانه را به اقامتگاه سفیر ژاپن در نایروبی دعوت کرد و موفق به جلب موافقت همتایان خود شد که پنج وزیر دارایی به دیدار خود ادامه دهند. در این روند، به اصطلاح «گروه کتابخانه» نه تنها از چهار به پنج رسید، بلکه به یک مرکز ثابت تبدیل شد (Baker, 2008: 104).

متعاقباً هلموت اشمیت و والری ژیسکار دستن به رهبران کشورهای خود تبدیل شدند. هر دو مشتاق بودند تا جلسات گروه کتابخانه را در سطح سران دولت بازآفرینی کنند. نوامبر ۱۹۷۵، فرانسه، سران گروه پنج موجود، به همراه رهبر ایتالیا را به اجلاس در شاتو دو رامبویه واقع در حومه پاریس دعوت کرد و گروه شش تشکیل شد. در این

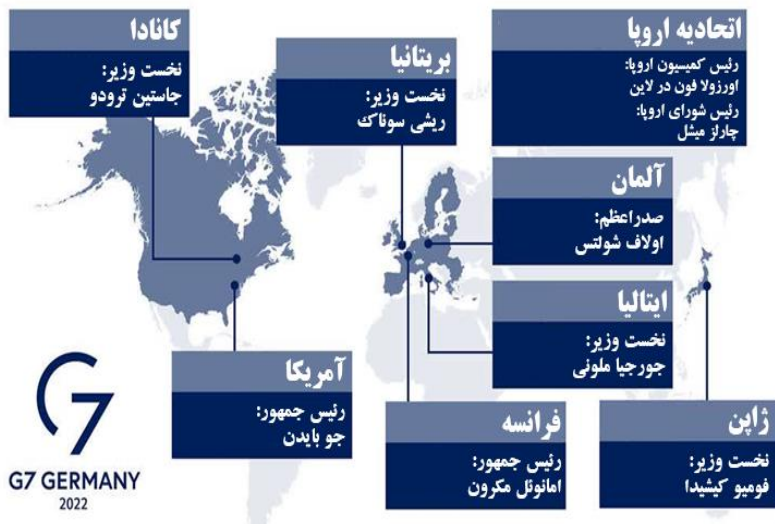
1. George Schultz
2. Valéry Giscard d'Estaing
3. Helmut Schmidt
4. Anthony Barber
5. Paul A. Volcker
6. Claude Pierre Brossolette
7. Karl-Otto Apel
8. Daryl Mitchell
9. Kiichi Aichi

اجلاس، سران کشورهای صنعتی پیشرو، درباره شوک نفتی، بحران مالی و راه‌های خروج از رکود بحث و تبادل نظر کردند و توافق کردند که در آینده سالی یک‌بار تحت ریاست دوره‌ای با یکدیگر ملاقات کنند. در سال بعد، ایالات متحده میزبان نشست مشابهی در پورتوریکو بود و از کانادایی‌ها دعوت کرد تا اروپامحوری را بیشتر خنثی کند؛ بنابراین اجلاس سران گروه هفت متولد شد (Baker, 2008: 104).

درحالی‌که گروه هفت به‌طور کلی به‌عنوان یک بازیگر کلیدی در حکمرانی جهانی دیده می‌شود، اما این گروه اشتراکات کمی با سازمان‌هایی مانند سازمان تجارت جهانی^۱، صندوق بین‌المللی پول یا سازمان ملل متحد^۲ دارد؛ زیرا برخلاف این سازمان‌ها، گروه هفت، یک نهاد رسمی با منشور و دبیرخانه نیست؛ بلکه یک بلوک غیر رسمی از کشورهای هم‌فکر دموکراتیک، آتلانتیک محور و توسعه‌یافته است؛ بنابراین هیچ قدرت قانونی یا مقتدری برای اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های پیشنهادی که تدوین می‌کند ندارد و اظهارات رهبران در طول اجلاس سالانه الزام‌آور نیست و همه تصمیمات و تعهدات اتخاذشده در نشست‌های گروه هفت، باید به‌طور مستقل توسط هیأت‌های حاکمه کشورهای عضو تصویب شوند (Oldani & Wouters, 2019:2).

(3)

شکل ۱. اعضای گروه هفت

<https://www.g7germany.de/g7-en/current-information/the-members-1993604>

1. World Trade Organization (WTO)
2. United Nations (UN)

۴-۲. رویکردهای اعضای گروه هفت در قبال ظهور چین

رویکرد کشورهای عضو گروه هفت در قبال جمهوری خلق چین، موضوعی پیچیده و چندوجهی است. این رویکردها به‌طور کلی در طیفی از واکنش‌های رقابتی و تهدیدمحور تا همکاری‌جویانه و اقتصادمحور قرار می‌گیرند. درک این تفاوت‌ها و شباهت‌ها برای تحلیل چشم‌انداز روابط بین‌الملل و شکل‌گیری نظم جهانی آینده امری حیاتی است.

۴-۲-۱. رویکرد آمریکا: بازنگری در استراتژی خود در قبال چین

اگرچه روابط آمریکا و چین علی‌رغم مشکلات متعدد پس از سفر تاریخی رئیس‌جمهور ریچارد نیکسون به چین در سال ۱۹۷۲ به تدریج بهبود یافته بود، تلاش برای «مشارکت استراتژیک سازنده» در دوران دولت رئیس‌جمهور بیل کلینتون، هنگامی که «تعامل جامع» به کلمه‌ای برای رشد روابط بین دو کشور تبدیل شد، تقویت گردید. رئیس‌جمهور بوش در سال ۲۰۰۲ به مردم چین گفت: «ملت من، احترام و دوستی ما را به شما ارائه می‌دهد». رئیس‌جمهور اوباما در گامی فراتر اعلام کرد: «ایالات متحده از ظهور چین به‌عنوان کشوری توسعه‌یافته، صلح‌آمیز و باثبات استقبال می‌کند». وی در تأکید بر این ایده، خاطرنشان کرد: «طی دهه‌های اخیر، ایالات متحده برای کمک به ادغام چین در اقتصاد جهانی تلاش کرده است. نه تنها به این دلیل که به نفع چین است، بلکه به این دلیل که به نفع آمریکا و به نفع جهان است. ما می‌خواهیم چین خوب عمل کند» (Tellis, Szalwinski and Wills, 2020:4-5).

فرض بر این بود که چنین روابط متقابل سازنده‌ای باعث تعمیق روابط اقتصادی بین دو کشور و در نتیجه کاهش عوامل تحریک‌کننده سیاسی می‌شود. از آنجایی که بسط آزادی سیاسی نیز به‌عنوان محصول طبیعی باز بودن اقتصادی فرض می‌شد، این انتظار که چین به آرامی به سمت دموکراسی پیش خواهد رفت نیز قوت گرفت و این احتمال بیشتر این باور را تقویت کرد که روابط صلح‌آمیز بین دو کشور امکان‌پذیر است. با این حال، این انتظارات به تدریج در مورد ایالات متحده و چین به نتیجه نرسید (Tellis, Szalwinski and Wills, 2020: 6).

حاکمیت نظام کمونیستی در چین، با چارچوب‌های فکری و ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی - حقوقی متمایز از غرب، موجب شده است که ادراک این کشور از مسائل جانبی و منبعث از سیاست داخلی، کاملاً با درک ایالات متحده متفاوت باشد (ارغوانی پیرسلامی و اسمعیلی، ۱۳۹۳: ۱۷۲). همان‌طور که دبیرکل شی در سال ۲۰۱۷ بیان کرد، حزب کمونیست چین با تقویت آنچه که از آن به‌عنوان «نظام

سوسیالیسم با ویژگی‌های چینی» یاد می‌کند، قصد دارد چین را به «رهبر جهانی از نظر قدرت ملی فراگیر و نفوذ بین‌المللی» تبدیل کند. این سیستم ریشه در تفسیر پکن از ایدئولوژی مارکسیستی - لنینیستی دارد و ترکیبی از دیکتاتوری ملی‌گرایانه و تک‌حزبی است. هسته اصلی این ساختار بر سه پایه استوار است: تأکید بر اقتصاد تحت کنترل دولت، به‌کارگیری علم و فناوری در راستای اهداف حکومتی و اولویت‌دادن به انقیاد حقوق فردی در خدمت منافع حزب کمونیست چین. این رویکرد در تضاد بنیادین با اصول مشترک ایالات متحده و بسیاری از کشورهای هم‌فکر، شامل دولت نمایندگی، سرمایه‌گذاری آزاد، و حیثیت و ارزش ذاتی هر فرد است (U.S. Department of Defense, 2020:5).

افزایش توان نظامی پکن، منافع امنیت ملی ایالات متحده و متحدانش را تهدید می‌کند و چالش‌های پیچیده‌ای را برای تجارت جهانی و زنجیره‌های تأمین ایجاد می‌کند. از طریق پیوندهای غیرشفاف ناشی از راهبرد هم‌جوشی نظامی - مدنی پکن، ایالات متحده و دیگر شرکت‌های خارجی ناخواسته فناوری‌های دارای کاربرد دوگانه را در اختیار برنامه‌های تحقیق و توسعه نظامی جمهوری خلق چین قرار می‌دهند؛ امری که به تقویت توان حزب کمونیست چین در کنترل مخالفان داخلی و افزایش ظرفیت تهدید علیه کشورهای دیگر، از جمله متحدان و شرکای آمریکا می‌انجامد (U.S. Department of Defense, 2020:6-7).

این شکست انتظارات اولیه، به‌ویژه در حوزه تجاری و ایدئولوژیک، سرانجام به بازنگری بنیادین در استراتژی واشنگتن منجر شد؛ بازنگری که از پذیرش چین به‌عنوان یک شریک سازنده به سمت درک آن به‌عنوان یک رقیب سیستمی تغییر جهت داد. تمرکز اولیه بر ادغام اقتصادی و امید به لیبرال‌سازی سیاسی، اکنون جای خود را به نگرانی‌های مشخص درباره عدم پایبندی چین به اصول بازار جهانی، حفظ ساختار سوسیالیسم با ویژگی‌های چینی و به‌ویژه تقویت توان نظامی از طریق راهبرد هم‌جوشی نظامی - مدنی داده است. این ادراک جدید از ماهیت رژیم حاکم بر چین، به‌طور مستقیم ظرفیت‌های تهدیدآمیز آن علیه منافع و امنیت ملی آمریکا و متحدانش را بازتعریف می‌کند.

۲-۴. رویکرد ژاپن: نوسانی راهبردی نسبت به چین

نفوذ فرهنگی، منطقه‌ای و بین‌المللی چین همیشه بیشتر از ژاپن بوده است؛ زیرا چین در چند هزار سال گذشته نقش مرکزی تاریخی و فرهنگی را در آسیا ایفا کرده است؛ درحالی‌که نفوذ فرهنگی ژاپن هرگز در سطح منطقه‌ای دیده نشده است. امروز چین

عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد است و تقریباً با تمام کشورهای آسیایی روابط خوبی دارد؛ درحالی‌که ژاپن فاقد کرسی دائمی در شورای امنیت است و حداقل تا حدودی روابط تیره‌ای با همه کشورهای همسایه خود - چین، روسیه، کره شمالی و کره جنوبی - در سال‌های اخیر داشته است (Shulong, 2008:4).

نگرانی ژاپن از توسعه نظامی چین ناشی از دو موضوع متمایز اما مرتبط است: نخست، افزایش سریع هزینه‌ها و قابلیت‌های دفاعی چین و دوم، عدم شفافیت نسبی در بودجه دفاعی چین که ابهامات را در مورد اهداف استراتژیک پکن تشدید می‌کند. هزینه‌های چین اکنون پس از ایالات متحده در رتبه دوم قرار دارد. چندین مانور دریایی تحریک‌آمیز توسط ارتش آزادی‌بخش خلق در منطقه اقتصادی انحصاری ژاپن و اطراف آن در سال‌های اخیر، همراه با اصطکاک طولانی‌مدت بر سر اختلافات ارضی، نشان می‌دهد که چرا ژاپن نگران قدرت نظامی چین است. این نگرانی احتمالاً با ادامه مدرن‌سازی و گسترش قابلیت‌های نیروی دریایی و هوایی چین عمیق‌تر می‌شود (Tanaka, 2008:2).

اگر روابط چین و ژاپن به‌طور جدی بدتر شود، مشکلاتی که می‌تواند باعث ایجاد بحران شود، کم نخواهد بود. ممکن است اختلافات بر سر جزایر و مناطق انحصاری اقتصادی و منابع تشدید شود. موضوع تایوان می‌تواند به مشکل جدی‌تری بین پکن و توکیو تبدیل شود تا مسائل تاریخی؛ اگر ژاپن تصمیم بگیرد از مدل آمریکایی برای توسعه روابط سیاسی، نظامی و امنیتی با تایوان (چه به‌صورت یک‌جانبه یا در ارتباط با ایالات متحده) پیروی کند. اگر ایالات متحده در درگیری بر سر تایوان به چین حمله کند، ممکن است چین نتواند به خاک آمریکا حمله تلافی‌جویانه انجام دهد، اما اگر ژاپن از ابزار نظامی برای محافظت از تایوان و حمله به چین استفاده کند، حمله جدی به ژاپن برای چین آسان‌تر است (shulong, 2008:12). دیپلماسی چین در قبال ژاپن در دهه اخیر از دیدگاه دوجانبه خصمانه به نظر می‌رسد. با این حال، از دیدگاه منطقه‌ای آسیای شرقی، رویکرد چین به ژاپن در همان دوره تصویر متفاوتی را ترسیم می‌کند. درواقع، دولت چین تلاش کرد تا روابط همکاری خود را با ژاپن در چارچوب‌های چندجانبه شرق آسیا حفظ کند. از این نظر، ساختارهای چندجانبه برای همکاری منطقه‌ای آسیای شرقی به‌عنوان تثبیت‌کننده روابط مستعد ژاپن و چین عمل می‌کند (Masafumi, 2009:125).

با وجود این، دیدگاه‌های متفاوتی نیز درباره مفهوم و معماری همکاری‌های آسیای شرقی وجود دارد که ژاپن و چین را در این منطقه رقیب یکدیگر می‌کند. چین «آسیای

شرقی هماهنگ» را نظم منطقه‌ای مطلوب خود می‌بیند که در آن چین سلطه ایالات متحده را می‌شکند و نفوذ کشورهای درحال توسعه به رهبری پکن را افزایش می‌دهد. از سوی دیگر، ژاپن تلاش می‌کند تا نظم منطقه‌ای مبتنی بر ارزش‌های جهانی مانند دموکراسی، آزادی، حقوق بشر و حاکمیت قانون را با حمایت و حضور مستمر ایالات متحده در شرق آسیا ایجاد کند. با این حال، زود هنگام است که به این نتیجه برسیم که شراکت راهبردی با سود متقابل در چارچوب همکاری آسیای شرقی به دلیل شکاف در حال فروپاشی است (Masafumi, 2009: 145).

این تضاد بنیادین در نفوذ تاریخی و جایگاه ژئوپلیتیک منطقه‌ای، هسته اصلی چالش‌هایی است که ژاپن با آن مواجه است؛ چالش‌هایی که از نگرانی‌های عملی در مورد توسعه نظامی چین و عدم شفافیت آن نشأت می‌گیرند. مانورهای تحریک‌آمیز در آب‌های سرزمینی و احتمال تشدید اختلافات ارضی، به‌ویژه در مورد تایوان، بر لزوم حفظ اتحاد امنیتی با ایالات متحده برای توکیو تأکید می‌کند. در عین حال، تلاش‌های چین برای حفظ روابط در چارچوب‌های چندجانبه منطقه‌ای در تضاد با دیدگاه‌های متفاوت دو کشور درباره معماری نظم آتی شرق آسیا قرار دارد: چین به دنبال نظم تحت رهبری خود برای شکستن سلطه آمریکا است؛ در حالی که ژاپن به دنبال نظامی مبتنی بر ارزش‌های لیبرال با حضور ادامه‌دار واشنگتن است؛ این دوگانگی، ماهیت رقابتی استراتژی‌های منطقه‌ای دو کشور را مشخص می‌کند.

۳-۲-۴. رویکرد کانادا: افزایش سطح بی‌اعتمادی

چین به‌طور فزاینده‌ای به منابع انرژی پاک و انرژی‌های تجدیدپذیر روی می‌آورد. بخشی که کانادایی‌ها در حال تبدیل شدن به مبتکر آن هستند. امنیت غذایی یکی از اولویت‌های مهم در چین است و کانادایی‌ها تولیدکنندگان و صادرکنندگان عمده مواد غذایی هستند. افزایش تقاضای طبقه متوسط در حال تغییر به سمت رژیم‌های غذایی با پروتئین بالا است و کمبود خوراک دام، الگوهای واردات و سرمایه‌گذاری را تغییر می‌دهد. بخش‌های کشاورزی دو کشور از نظر تأمین امنیت مواد غذایی چین و فراوانی نسبی کانادا بسیار مکمل یکدیگر هستند. همچنین، کانادا خدمات مورد نیاز مانند آموزش را ارائه می‌کند و دانشجویان چینی به تنهایی یک‌سوم از جمعیت دانشجویان خارجی در کانادا را تشکیل می‌دهند. صنایع زیرساختی و حمل‌ونقل نیز پتانسیل بالایی برای توسعه بازار در درازمدت دارند؛ به‌خصوص که چین در تلاش برای بهبود ارتباطات در امتداد مسیرهای زمینی و دریایی تاریخی بین چین و اروپا است (Dobson & Evans, 2015: 6-9).

در کانادا، چین توجه رسانه‌ها و نظرات عمومی زیادی را به خود جلب می‌کند که بیشتر آن انتقادی است و به سه دسته تقسیم می‌شود؛ اولین مورد تجربی است، محصول این واقعیت است که تعاملات با چین به سرعت در حال افزایش است و همیشه مثبت نیست. به عنوان مثال، افزایش قیمت مسکن در کانادا به سرمایه‌گذاری چینی نسبت داده می‌شود. عنصر دوم شامل نگرش‌هایی درباره سیاست‌های داخلی نظام سیاسی چین، نقش دولت در اقتصاد آن و ارزش‌ها و عملکردهای اجتماعی بسیار متفاوت از کانادا است. در مورد موضوعاتی از جمله حقوق بشر، دموکراسی و آزادی‌های سیاسی گرفته تا سیاست‌های جمعیت و کار، زمینه مشترک قابل توجهی بین ایالات متحده و کانادایی‌ها وجود دارد و نقش دولت چین را زیر سؤال می‌برند. سومین شکل منفی‌نگری در ترس از افزایش حضور بین‌المللی چین، نفوذ آن در آفریقا و آمریکای لاتین، مدرنیزاسیون سریع نظامی آن، دفاع قاطعانه از مرزهای دریایی و تهدید بالقوه‌ای که برای نظم بین‌المللی ایجاد می‌کند، است که کانادایی‌ها از زمان جنگ جهانی دوم به ساخت آن کمک کرده‌اند (Dobson and Evans, 2015:4-5).

در نتیجه، رابطه کانادا و چین یک مورد پیچیده از تضاد عملکردی را به نمایش می‌گذارد؛ جایی که ضرورت‌های اقتصاد کلان - تأمین منابع حیاتی، امنیت غذایی و رشد بخش‌های خدماتی و زیرساختی - دولت‌ها را به سمت تعامل عمیق سوق می‌دهد؛ درحالی که شکاف‌های عمیق در سطح عمومی و سیاسی، این تعاملات را به طور مداوم تحت فشار قرار می‌دهد. این عدم هماهنگی میان منافع اقتصادی دوسویه و افکار عمومی منفی‌نگر که چین را تهدیدی برای ارزش‌های دموکراتیک و نظم بین‌المللی می‌داند، مسیری پر از چالش را پیش روی دیپلماسی کانادا قرار می‌دهد.

۴-۲-۴. رویکرد فرانسه: شریک اقتصادی و رقیب سیستمی

دیپلماسی فرانسه در قبال چین از دیرباز با رویکردی عمدتاً تجاری و با هدف دستیابی بیشتر به بازار پرفریت این کشور آسیایی شکل گرفته است. با این حال، افزایش چشم‌گیر قدرت تجاری چین در سال‌های اخیر موجب برهم خوردن توازن تجاری میان دو کشور شده است. در حال حاضر، چین ششمین شریک اقتصادی فرانسه و هشتمین واردکننده کالاهای فرانسوی به‌شمار می‌رود. درحالی که سهم فرانسه از بازار چین تنها ۱/۶ درصد است، چین موفق شده جایگاه دوم را در بازار فرانسه به خود اختصاص دهد. به همین دلیل دولت فرانسه خواهان ایجاد روابط تجاری متوازن و متقابل میان دو طرف است (دهشیری و کریمی مهر، ۱۳۹۸: ۱۵۴-۱۵۳).

در راستای تحقق این مهم، فرانسه در پی تقویت همکاری‌های صنعتی به‌ویژه در

حوزه‌های حساس و راهبردی نظیر صنایع هسته‌ای غیرنظامی و هوافضا است؛ از جمله پروژه‌هایی مانند نیروگاه هسته‌ای هینکلی پوینت سی^۱، بازیافت پسماندهای هسته‌ای، حوزه سلامت و داروسازی و به‌طور خاص، خدمات مالی. فیلیپ لوکور، کارشناس مسائل آسیا و مشاور وزیر دفاع فرانسه، در مقاله‌ای منتشرشده در وبسایت مؤسسه مونتنی، بر این باور است که برای جبران کسری تراز تجاری، دولت فرانسه باید علاوه بر سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بزرگ صنعتی، از ظرفیت قدرت نرم خود در زمینه‌هایی چون تولید کالاهای لوکس، ترویج فرهنگ فرانکوفونی و آموزش بهره‌گیر (دهشیری و کریمی مهر، ۱۳۹۸: ۱۵۴-۱۵۳).

تأسیس کالج مرکزی پکن^۲، با هدف همراهی با تحولات اقتصادی چین و ایجاد بستر مناسب برای حضور شرکت‌های فرانسوی در این کشور، ازجمله این اقدامات به‌شمار می‌آید. کالج عالی امور مالی و تجاری نیز به‌عنوان یک نهاد واسطه، شبکه‌ای از همکاری میان سفارت فرانسه، نهادهای سیاسی، بانکی و مالی چین و همچنین شرکت‌ها و پیمانکاران فرانسوی ایجاد کرده است که این امر موجب تسهیل سرمایه‌گذاری‌های متقابل میان دو کشور شده است (دهشیری و کریمی مهر، ۱۴۲-۱۳۹۸: ۱۳۹).

باین‌حال، در کنار برقراری روابط اقتصادی بین فرانسه و چین، رئیس‌جمهور امانوئل مکرون، بارها ضرورت و اهمیت حفظ دموکراسی در اروپا و جهان را در برابر تهدیدات خارجی در زمان رقابت فزاینده بین مدل‌های حکومت‌داری در سراسر جهان بیان کرده است. در این زمینه، چین به‌طور فزاینده‌ای از سوی دولت فرانسه به‌عنوان تهدیدی برای دموکراسی تلقی می‌شود (Rühlig et al, 2020: 35-36).

این دوگانگی اساسی در رویکرد فرانسه - تلاش برای تقویت همکاری‌های صنعتی و تجاری در حوزه‌های کلیدی مانند انرژی، خدمات مالی و آموزش به‌عنوان اهرم‌های اقتصادی، درعین‌حال که رئیس‌جمهور مکرون بر دفاع قاطعانه از ارزش‌های جهانی دموکراسی و حقوق بشر تأکید می‌ورزد - نشان‌دهنده یک استراتژی پیچیده مدیریت تعارض است. این رویکرد نشان می‌دهد که پاریس در حال پیمایش در یک مسیر دشوار است؛ مسیری که در آن منافع اقتصادی مشترک، مانع از طرح صریح اختلافات سیستمی در مورد نحوه حکومت‌داری و حقوق اساسی نمی‌شود، اما درعین‌حال، این اختلافات نیز مانع از ادامه همکاری‌های حیاتی تجاری در سطح اجرایی نخواهد شد.

1. Hinkley Point C

2. École Centrale de Pékin

۴-۲-۵. رویکرد آلمان: از حمایت تا احتیاط

در طول بحران مالی جهانی در سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۹ و آشفتگی منطقه یورو در سال‌های ۲۰۱۰-۲۰۱۲، اقتصاد چین به رشد خود ادامه داد و به‌عنوان محرک کلیدی رشد و عامل تثبیت اقتصادی برای آلمان و بزرگ‌ترین شرکت‌های صنعتی آن عمل کرد. در سال ۲۰۱۱، یک سال پس از پذیرش مفهوم «مشارکت استراتژیک» با چین، مرکل مشاوره‌های سالانه دولت را با پکن در سطح کابینه ارشد راه‌اندازی کرد. در این میان، روابط اقتصادی آلمان با چین شکوفا شد و تجارت دوجانبه به اوج جدیدی رسید. در سال ۲۰۱۶ چین از آمریکا پیشی گرفت و به بزرگ‌ترین شریک تجاری آلمان تبدیل شد. خودروسازان پیشرو آلمان - دایملر^۱، فولکس واگن^۲ و بی‌ام‌دبلیو^۳ - همگی دارای تأسیسات تولید عمده در چین هستند و یک‌سوم یا بیشتر از کل سود خود را در آنجا به دست می‌آورند. در دوران مرکل، معمول بوده است که دستیاران او قبل از سفر به چین با شرکت‌های بزرگ آلمانی مشورت کنند و مدیران ارشد خود را به‌عنوان بخشی از هیأت‌های صنعتی بزرگ در این سفرها بیاورند و برای منافع آن‌ها در پکن لابی کنند (Barkin, 2021:4).

علی‌رغم اهمیت مداوم بازار چین برای صنعت آلمان، نگرانی‌ها در مورد روابط اقتصادی برای بیش از نیم دهه است که ایجاد شده است. سرمایه‌گذاری‌های چین دیگر به‌عنوان عاملی با سود متقابل در نظر گرفته نمی‌شوند؛ بلکه اکنون به‌صورت فزاینده‌ای به‌عنوان یک تهدید تلقی می‌گردند (Barkin, 2021:5). برخی از نخبگان سیاسی و تجاری آلمان سیستم استبدادی چین را به‌عنوان یک «چالش سیستمی» برای لیبرال دموکراسی توصیف می‌کنند. این دیدگاه به‌خوبی در سخنان وزیر خارجه سابق زیگمار گابریل خلاصه شده است. او در سخنرانی خود در کنفرانس امنیتی مونیخ در فوریه ۲۰۱۸ هشدار داد که «چین در حال توسعه یک جایگزین سیستمی جامع برای مدل غربی است که برخلاف مدل ما، مبتنی بر آزادی، دموکراسی و حقوق بشر فردی نیست». این دیدگاه توسط رئیس پارلمان آلمان، ولفگانگ شوبله و سایر اعضای پارلمان تقویت شده است (Rühlig et al., 2020:40).

افکار عمومی یکی دیگر از عوامل مؤثر بر تفکر دولت در مورد چین است. یافته‌های یک نظرسنجی که توسط بنیاد کوربر^۴ و مرکز تحقیقات پیو در طول موج اول کووید-

1. Daimler

2. Volkswagen

3. BMW

4. Körber-Stiftung

۱۹ در ماه مه ۲۰۲۰ انجام شد، نشان داد که آلمانی‌ها به‌طور فزاینده‌ای جایگاه چین را به‌عنوان یک قدرت بزرگ می‌پذیرند، اما سیستم استبدادی آن را تأیید نمی‌کنند. ۳۷ درصد از شرکت‌کنندگان آلمانی فکر می‌کردند که روابط ایالات متحده و آلمان مهم‌تر از روابط چین و آلمان است؛ درحالی‌که ۳۶ درصد روابط با چین را در اولویت قرار دادند. این بدان معناست که در آلمان، روابط با پکن در کنار روابط با واشنگتن قرار می‌گیرد (Dams et al. , 2021:41).

آلمانی‌ها نسبت به همهٔ مسائل مربوط به چین منفی‌نگر نیستند. تجارت با چین نسبتاً خنثی تلقی می‌شود. همین امر در مورد ابتکار کمربند و جادهٔ چین نیز صدق می‌کند. این تصورات در تضاد با قدرت نظامی رو به رشد چین، تأثیر چین بر دموکراسی در سایر کشورها و تأثیر چین بر محیط جهانی است که با احساسات و ادراکات منفی شدید در میان آلمانی‌ها مواجه است (Rühlig et al. , 2020:3).

به این ترتیب، سیاست آلمان در قبال چین یک گذار آشکار را از یک مشارکت استراتژیک مبتنی بر موتور محرک تجاری - که در آن غول‌های صنعتی آلمان سودهای هنگفتی از بازار چین کسب می‌کردند - به سمت یک احتیاط سیستمی نشان می‌دهد. این تغییر پارادایم که هم توسط نگرانی‌های نخبگان سیاسی در مورد ظهور یک جایگزین سیستمی و هم توسط افکار عمومی که روابط با واشنگتن را در برابر پکن هم‌تراز می‌بیند، تقویت شده است، ماهیت روابط دوجانبه را تغییر داده است. در نتیجه، چالش پیش روی برلین این است که چگونه می‌تواند وابستگی اقتصادی عمیق و مداوم صنایع پیشرو خود را با نیاز فزاینده به موضع‌گیری در برابر چالش‌های استبدادی و نظامی فزایندهٔ چین، هم‌گام کند.

۶-۲-۴. رویکرد ایتالیا: اقتصاد و فرهنگ: دو آهنگ قدرت نرم میان طرفین

دولت‌های ایتالیا از اوایل دههٔ ۱۹۹۰، پس از سرکوب دانشجویان در میدان تیان آن من توسط ارتش آزادی‌بخش خلق و زمانی که ظهور اقتصادی چین به‌طور جدی آغاز شد، رویکردی سازنده در قبال چین اتخاذ کرده‌اند؛ یعنی رویکردی که نقض دموکراسی، حقوق بشر، آزادی و حاکمیت قانون در داخل چین را بدون به خطر انداختن روابط اقتصادی خود با غول آسیایی محکوم می‌کند (Rühlig et al. 2020:51). علی‌رغم انتقاد از جادهٔ ابریشم جدید چین در بسیاری از پایتخت‌های اروپایی، پائولو جنتیلونی، نخست‌وزیر وقت ایتالیا، در نشست بلندپایه ابتکار کمربند و جادهٔ شی جین‌پینگ در پکن در ماه می ۲۰۱۷ شرکت کرد. او تنها رئیس دولت یکی از کشورهای عضو اتحادیهٔ اروپا و یک کشور عضو گروه هفت بود که این کار را انجام داد. سیاست

ایتالیا در قبال چین در حال حاضر بر محوریت یک مکانیسم رسمی دوجانبه که توسط دو طرف در سال ۲۰۰۴ پایه‌گذاری شد، اجرا می‌گردد. کمیته دولت ایتالیا و چین گردهمایی سالانه‌ای است که وزرای خارجه مربوطه هر دو کشور ریاست مشترک آن را بر عهده دارند (Rühlig et al., 2020: 52).

از سوی دیگر، پیوندهای فرهنگی اغلب نقشی اساسی در روابط چین و ایتالیا ایفا کرده است. هر دو کشور خود را «برقدرت‌های فرهنگی» می‌دانند و ایتالیا و چین به ترتیب مقام‌های اول و دوم را در تعداد سایت‌های میراث جهانی یونسکو به خود اختصاص داده‌اند. در سال ۲۰۱۶، مجمع فرهنگی ایتالیا و چین با هدف افزایش همکاری بین دو کشور تأسیس شد. در این زمینه بود که - به مناسبت پنجاهمین سالگرد روابط دیپلماتیک - دو شریک تصمیم گرفتند سال ۲۰۲۰ را به‌عنوان «سال فرهنگ و گردشگری ایتالیا و چین» جشن بگیرند (Dams, Martin and Karnburg, 2021: 54).

ایتالیا اولین کشور اروپایی بود که مقصد چیزی بود که در آن زمان «دیپلماسی ماسک» نامیده می‌شد و نظرسنجی‌ها نشان می‌دهند که این واقعا تأثیر مثبتی بر درک جمعیت ایتالیا از چین داشته است. بر اساس نظرسنجی اخیر مرکز تحقیقاتی پیو، ۶۰ درصد از مردم ایتالیا، چین را فرصتی برای اقتصاد ایتالیا می‌دانند و ۵۲ درصد معتقدند که نفوذ سیاسی چین در ایتالیا بیش از حد نیست. علاوه بر این، تفاهم‌نامه با چین در مورد ابتکار کمربند و جاده توسط دو سوم جمعیت ایتالیا به‌عنوان یک معامله خوب برای ایتالیا تلقی می‌شود. با وجود این، شهرت کلی چین نزد مردم ایتالیا هنوز ضعیف است؛ به‌طوری که ۶۳ درصد از پاسخ‌دهندگان، تصور منفی از پکن دارند و ۷۵ درصد به رئیس‌جمهور چین، شی جین پینگ، اعتماد ندارند (Dams, Martin and Karnburg, 2021: 56).

بنابراین، استراتژی ایتالیا در تعامل با چین بر یک پارادوکس واضح بنا شده است: دولت‌ها به دنبال بهره‌برداری از فرصت‌های اقتصادی کلان و ترویج همکاری‌های فرهنگی عمیق هستند که این امر با استقبال نسبتاً مثبت بخشی از جامعه (به‌ویژه در حوزه اقتصاد و گردشگری) همراه بوده است. با وجود این، این نزدیکی عملیاتی نتوانسته است تصویر عمومی از نظام سیاسی چین را بهبود بخشد؛ چراکه اکثریت شهروندان ایتالیایی همچنان نسبت به پکن بی‌اعتماد هستند و نگران نفوذ آن می‌باشند. در نتیجه، سیاست خارجی رم باید به شکلی بسیار دقیق، میان تعقیب منافع اقتصادی و حفظ ارزش‌های سیاسی غربی تعادل برقرار کند.

۷-۲-۴. رویکرد بریتانیا: استراتژی تعامل محتاطانه

روابط سیاسی و دیپلماتیک بریتانیا با چین در دهه گذشته تغییر مداومی را تجربه کرده است. نگرانی‌های سیاسی در مورد چین به سه حوزه مربوط می‌شود: خطرات امنیتی بالقوه ناشی از مشارکت با شرکت‌های تحت رهبری چین؛ چالش در ایجاد تعادل بین فرصت‌های اقتصادی که توسط قدرت اقتصادی رو به رشد چین و سیستم اقتدارگرایی آن ارائه می‌شود و ظرفیت‌های دیپلماتیک نفوذ بریتانیا و متحدان آن برای دفاع از حقوق بشر و سایر اختلافات حقوق بین‌الملل با چین در قلمرو آن و منطقه وسیع‌تر آسیا – اقیانوسیه (Gaston and Mitter, 2020:4).

شرکت‌های چینی با ورود چین به سازمان تجارت جهانی در سال ۲۰۰۱ شروع به ورود به بازارهای بریتانیا کردند. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در بریتانیا در مقایسه با سایر کشورها نسبتاً پایین بود. در سال ۲۰۰۹-۲۰۰۸، چین از نظر تعداد پروژه‌های سرمایه‌گذاری خود در بریتانیا در رتبه هشتم قرار گرفت. با این حال، سرمایه‌گذاری چین در بریتانیا با افزایش شتاب اقتصادی جهانی چین به‌طور تصاعدی رشد کرد. در سال ۲۰۱۴، چین برنامه‌های خود را برای سرمایه‌گذاری ۱۳۳ میلیارد دلاری در زیرساخت‌های بریتانیا تا سال ۲۰۲۵ اعلام کرد که انرژی، املاک و حمل‌ونقل اهداف اصلی صنعت برای تأمین مالی مستقیم بودند. در این مرحله، شرکت سرمایه‌گذاری چین از قبل ۱۰ درصد از سهام تیمز واتر، بزرگ‌ترین شرکت آب بریتانیا را در اختیار داشت. در سال ۲۰۱۵، سهام جهانی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی^۱ چین از رکورد ۱ تریلیون دلار آمریکا فراتر رفت؛ یعنی سه برابر سطح پنج سال قبل و شرکت‌های دولتی چینی شروع به تنوع فزاینده سرمایه‌گذاری‌ها، از تولید به قراردادهای زیرساختی و خدمات کردند (Gaston and Mitter, 2020:9).

افکار عمومی نسبت به چین نیز دوره‌ای از تغییرات سریع را تجربه کرده است. نظرسنجی‌های اخیر نشان داده است که ۴۱ درصد از رأی‌دهندگان از دولت بریتانیا می‌خواهند که موضع سخت‌تری در قبال روابط با چین اتخاذ کند. ۴۸ درصد از رأی‌دهندگان چین را به‌عنوان تهدیدی برای بریتانیا و منافع آن معرفی کردند. اکنون ۳۷ درصد از رأی‌دهندگان در بریتانیا معتقدند که دیوید کامرون و جورج آیزن‌هاور رویکرد اشتباهی را در استقبال از «عصر طلایی» همکاری و سرمایه‌گذاری از سوی چین دنبال کردند. همه‌گیری کووید-۱۹ روند تثبیت‌شده افکار عمومی بریتانیا را که به‌طور

1. Outward foreign direct investment (OFDI)

فزاینده‌ای نسبت به چین خصمانه بود، تسریع کرده است (Gaston and Mitter, 2020:39).

این تحولات نشان می‌دهد که استراتژی بریتانیا به‌وضوح از یک دوره استقبال محتاطانه اقتصادی که در آن لندن به‌عنوان دروازه‌ای برای سرمایه‌گذاری‌های کلان چینی به سوی اروپا دیده می‌شد، به یک موضع سخت‌گیرانه‌تر تغییر جهت داده است. افزایش سرمایه‌گذاری‌ها در زیرساخت‌ها در کنار هشدارهای امنیتی و حقوق بشری، زمینه را برای یک پارادایم جدید فراهم کرده است. این تغییر در سطح دولت با تغییر سریع افکار عمومی هم‌راستا شده است؛ جایی که اکثریت شهروندان بریتانیایی اکنون چین را تهدیدی بالقوه می‌دانند و رویکردهای گذشته مبنی بر عصر طلایی همکاری را نادرست می‌انگارند؛ وضعیتی که نیازمند یک استراتژی دیپلماتیک محتاطانه و چندوجهی است.

جدول ۱. شباهت‌ها و تفاوت‌های رویکرد کشورهای گروه هفت در قبال چین

کشور	شباهت‌ها (با سایر اعضای گروه هفت)	تفاوت‌ها (ویژگی متمایز)
آمریکا	انتقاد از تجارت ناعادلانه، نقض حقوق بشر، نگرانی از افزایش قدرت نظامی چین	رویکرد سخت‌گیرانه‌تر، ورود به رقابت استراتژیک آشکار با چین
ژاپن	نگرانی از مدرن‌سازی ارتش چین، خواستار شفافیت بیشتر، انتقاد از نقض حقوق بشر	تمرکز بر تهدید فوری به دلیل نزدیکی جغرافیایی و اختلافات ارضی
کانادا	انتقاد از سرمایه‌گذاری‌های دولتی چین، نگرانی از نقض حقوق بشر و نفوذ جهانی پکن	نگاه دوگانه: فرصت اقتصادی در انرژی و آموزش، در کنار نگرانی‌های امنیتی
فرانسه	انتقاد از تجارت غیرمنصفانه و وضعیت حقوق بشر، نگرانی از توسعه قدرت چین	ترکیب تعامل اقتصادی گسترده با رویکرد ارزش‌محور و انتقاد سیستمی
آلمان	انتقاد از یارانه‌های دولتی و نقض حقوق بشر، نگرانی از اثرات ژئوپلیتیک چین	وابستگی شدید صنایع صادراتی به بازار چین، اجتناب از مواضع تند
ایتالیا	انتقاد از رویه‌های تجاری غیرمنصفانه و حقوق بشر، نگرانی از وابستگی بیش از حد به چین	تمایل به مشارکت در ابتکار کمربند و جاده و تقویت همکاری‌های فرهنگی

بریتانیا	انتقاد از نقض حقوق بشر و رویه‌های تجاری، نگرانی از شفافیت پایین چین	نوسان میان همکاری اقتصادی و فشار افکار عمومی برای مواضع سخت‌تر
----------	--	--

(منبع: نگارنده)

- همان‌طور که در جدول فوق ملاحظه می‌شود، در خصوص شباهت‌های میان اعضا این‌گونه می‌توان جمع‌بندی کرد که: رویکرد کشورهای گروه هفت نسبت به چین نشان‌دهنده نگرانی‌های مشترک و توجه به چالش‌های فراوری نظم بین‌المللی است:
- یکی از نگرانی‌های کلیدی اعضای این گروه، تجارت ناعادلانه و شیوه‌های تجاری چین است. این کشورها به‌ویژه نگران نقض حقوق مالکیت معنوی، دخالت‌های دولتی در اقتصاد و یارانه‌های گسترده به شرکت‌های داخلی هستند. این اقدامات به اعتقاد اعضای گروه هفت، نه تنها به ایجاد رقابتی ناعادلانه در بازار جهانی منجر می‌شود، بلکه موجب آسیب به صنایع داخلی و تضعیف اقتصادهای ملی‌شان نیز خواهد بود. در این راستا، اعضای گروه هفت خواستار اصلاحات جدی در سیاست‌های تجاری چین و پایبندی به اصول بازار آزاد هستند.
 - وضعیت حقوق بشر در چین نیز به‌عنوان یک نگرانی مشترک به‌طور مداوم در دستورکار کشورهای گروه هفت قرار دارد. توجه ویژه‌ای به نقض حقوق بشر در مناطق حساس مانند تبت و سین‌کیانگ و همچنین محدودیت‌های موجود در آزادی‌های سیاسی و مذهبی معطوف شده است. این کشورها بر اهمیت پایبندی چین به تعهدات بین‌المللی در زمینه حقوق بشر تأکید می‌کنند و معتقدند که همکاری مؤثر و پایدار، تنها در صورتی ممکن است که چین به این تعهدات احترام بگذارد و رویه‌های حقوق بشری خود را مورد بازنگری قرار دهد.
 - در عرصه نظامی، توسعه و مدرن‌سازی سریع ارتش چین، به همراه افزایش حضور نظامی این کشور در نقاط استراتژیک مانند دریای چین جنوبی، نگرانی‌های فزاینده‌ای را در خصوص نیات پکن ایجاد کرده است. در این راستا کشورهای عضو گروه هفت، شفاف‌سازی هزینه‌های نظامی چین و پایبندی آن را به مقررات بین‌المللی مطالبه می‌کنند. با وجود این، سیاست اصلی بر تعامل مشروط با چین متمرکز است؛ این رویکرد ایجاب می‌کند که هرگونه مشارکت و همکاری، مشروط به پیشرفت‌های قابل مشاهده در زمینه‌های حقوق بشر، تجارت منصفانه و ارتقاء امنیت باشد. در سال‌های اخیر، گروه هفت همچنین به‌طور فزاینده‌ای چین را به‌عنوان یک رقیب سیستمی با ارزش‌ها و نظام سیاسی متفاوت در نظر گرفته و

این نگاه جدید منجر به اتخاذ روشی محتاطانه‌تر و رقابتی‌تر در قبال چین شده است.

در خصوص تفاوت در رویکرد اعضا نسبت به چین، می‌توان این‌گونه مطرح کرد که رویکرد کشورهای عضو گروه هفت در قبال جمهوری خلق چین، پدیده‌ای چندوجهی است که تحت تأثیر همگرایی منافع و واگرایی استراتژیک شکل گرفته است. همگرایی منافع، عمدتاً در قالب نگرانی‌های مشترک پیرامون رویه‌های تجاری غیرمنصفانه، نقض حقوق بشر و توسعه نظامی چین تبلور می‌یابد. این نگرانی‌ها، بستری را برای اتخاذ مواضع هماهنگ در سطوح بین‌المللی فراهم کرده و تلاش‌هایی را در جهت ایجاد سازوکارهای نظارتی و اعمال فشار دیپلماتیک بر پکن به منظور اصلاح رفتارهای مورد انتقاد، تسهیل می‌کند.

باین‌حال، ناهمگونی‌های ساختاری در اقتصادهای ملی، روابط تاریخی و اولویت‌های سیاست خارجی اعضای گروه هفت، موجب پدیداری طیفی از رویکردها در قبال چین شده است. این ناهمگونی، مانع از شکل‌گیری یک سیاست یکپارچه و منسجم در قبال چین شده و موجب بروز تضادهایی در نحوه تعامل با این بازیگر مهم در عرصه بین‌المللی گردیده است. واگرایی استراتژیک در رویکرد کشورهای گروه هفت نسبت به چین، ریشه در میزان وابستگی اقتصادی، میراث تاریخی و ملاحظات ژئوپلیتیکی هر یک از اعضا دارد. کشورهایی که از سطح وابستگی اقتصادی بالایی به بازار چین برخوردارند، به منظور حفظ منافع اقتصادی خود، رویکردی محتاطانه‌تر و تعاملی‌تر را اتخاذ می‌کنند. در مقابل، کشورهایی با وابستگی اقتصادی کمتر، با آزادی عمل بیشتری به انتقاد از سیاست‌های چین در زمینه‌های حقوق بشر و تجارت ناعادلانه می‌پردازند و به‌صراحت نگرانی‌های خود را در مورد مسائل مختلف مطرح می‌کنند. علاوه بر این، روابط تاریخی و تجربیات گذشته، نقشی اساسی در شکل‌دهی به نگرش کشورها نسبت به چین ایفا می‌کند. درنهایت، اولویت‌های ژئوپلیتیکی و ملاحظات امنیتی، تعیین‌کننده میزان تمایل کشورها به همکاری یا رقابت با چین در عرصه‌های مختلف است.

۵. نتیجه‌گیری

ظهور جمهوری خلق چین به‌عنوان یک قدرت جهانی در عرصه‌های اقتصادی، نظامی، فناوری و دیپلماتیک، طی دو دهه اخیر به یکی از مهم‌ترین موضوعات در سیاست بین‌الملل تبدیل شده است. این ظهور، پیامدهای متعددی برای نظام بین‌الملل داشته و پرسش‌های اساسی را در زمینه نوع واکنش قدرت‌های سنتی، به‌ویژه کشورهای عضو

گروه هفت به وجود آورده است. در این پژوهش تلاش شد تا با بهره‌گیری از نظریه موازنه تهدید استغن‌الت، ابعاد راهبردی اعضای گروه هفت در مواجهه با ظهور چین مورد تحلیل قرار گیرد. این نظریه بر چهار مؤلفه اصلی تأکید دارد: توانمندی کلی کشور تهدیدگر، مجاورت جغرافیایی، ظرفیت تهاجمی و نیت تهاجمی. چین به عنوان کشوری با رشد اقتصادی سریع، افزایش توان نظامی، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین، سیاست خارجی تهاجمی و همچنین توسعه نفوذ ایدئولوژیک از طریق سازوکارهایی مانند پروژه کمربند و جاده، تقریباً تمامی این مؤلفه‌ها را داراست.

در این چارچوب، ایالات متحده آمریکا به وضوح چین را یک تهدید سیستماتیک علیه نظم لیبرال بین‌المللی می‌داند و تلاش می‌کند از طریق فشار اقتصادی، محدودیت‌های فناوریانه و هم‌پیمانی با دیگر کشورها، مانع از گسترش نفوذ چین شود. در مقابل، کشورهای اروپایی عضو گروه هفت نگاهی محتاطانه‌تر اتخاذ کرده‌اند. برای مثال، آلمان و فرانسه ضمن اذعان به چالش‌های رفتاری چین، به دلیل وابستگی متقابل اقتصادی، تعامل با پکن را ضروری می‌دانند. کانادا، ژاپن و بریتانیا نیز موضعی میانه و در حال نوسان اتخاذ کرده‌اند؛ در حالی که ژاپن نگران رفتار تهاجمی چین در آب‌های شرقی و تایوان است، اما از روابط تجاری گسترده با چین نیز بهره‌مند است. بریتانیا همچنین با خروج از اتحادیه اروپا تلاش کرده تعادلی میان وابستگی اقتصادی به چین و وفاداری امنیتی به آمریکا برقرار کند.

اجلاس‌های اخیر گروه هفت نشان از عزم روبه‌رشد برای مقابله هماهنگ با رفتارهای چین دارد. در این مسیر، ارزش‌های مشترک دموکراتیک، نگرانی‌های امنیتی و دغدغه‌های اقتصادی کشورهای عضو، محرک اصلی برای هم‌سویی تدریجی در برابر چین هستند. در عین حال، چین نیز با آگاهی از این تحولات، راهبردهایی همچون تعمیق روابط اقتصادی با کشورهای اروپایی، افزایش سرمایه‌گذاری در حوزه فناوری و گسترش نفوذ در نهادهای بین‌المللی را در پیش گرفته است تا با شکستن وحدت راهبردی غرب، از فشارهای ناشی از موازنه‌سازی بکاهد. این تقابل راهبردی به گونه‌ای پیش می‌رود که جهان به سمت ساختاری چندقطبی و پیچیده در حال حرکت است؛ ساختاری که در آن، رقابت و همکاری میان قدرت‌ها توأمان وجود خواهد داشت. اگر گروه هفت بتواند ضمن حفظ انسجام درونی، رویکردی متوازن و مبتنی بر شناخت عمیق از چین اتخاذ کند، امکان مدیریت بلندمدت این رابطه راهبردی فراهم خواهد شد.

فهرست منابع

الف - فارسی

- ارغوانی پیرسلامی، فربرز و اسمعیلی، مرتضی. (۱۳۹۳). «نظام بین‌المللی در حال گذار و روابط دوجانبه آمریکا و چین» (۲۰۱۰-۱۹۹۱). مجله سیاست دفاعی، ۲۲(۸۸)، ص ۱۸۴-۱۵۳.
- اسمعیلی، علی. (۱۳۹۹). «موازنه تهدید در خاورمیانه؛ از یازده سپتامبر تا بهار عربی». پژوهش‌نامه ایرانی سیاست بین‌الملل، ۱۹(۱)، صص ۲۶-۱.
- باقری نژاد، سید اصغر و قاسمی، بهزاد. (۱۴۰۰). «نقش تفکر انقلاب اسلامی و محور مقاومت در قبال سوریه براساس نظریه استفان والت». نشریه علمی مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، ۲۰(۹۱)، صص ۱۲۹-۱۰۱.
- جانسین، احمد؛ اعجازی، احسان. (۱۴۰۰). «تحلیل رابطه بین ایران و ایالات متحده آمریکا از منظر موازنه تهدید». فصل‌نامه علمی سیاست جهانی، ۱۹(۱)، صص ۱۹۶-۱۶۳.
- جلال‌پور، حسن. (۱۴۰۱). «زمینه‌های شکل‌گیری سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در برابر اتحاد جماهیر شوروی از منظر موازنه تهدید». فصلنامه تحقیقات سیاسی و بین‌المللی، ۵۱، صص ۷۲-۵۹.
- دهشیری، محمدرضا و کریمی مهر، فریده. (۱۳۹۸). «دیپلماسی فرهنگی فرانسه در قبال چین». فصل‌نامه راهبرد سیاسی، ۳(۸)، صص ۱۵۹-۱۳۳.
- دهقانی فیروز آبادی، سید جلال. (۱۳۹۸). اصول و مبانی روابط بین‌الملل (۱). تهران: نشر سمت.
- عباسی، مجید؛ حبیبی، سید مهدی؛ پارسا، سارا. (۱۳۹۲). «نظریه موازنه تهدید: دلایل ساختاری شکل‌گیری و گسترش اسلام سیاسی و مقاومت اسلامی در خاورمیانه». فصل‌نامه علمی - پژوهشی رهیافت انقلاب اسلامی، ۷(۲۴)، صص ۱۳۶-۱۱۵.
- منتی، ایوب و هادیان، ناصر. (۱۳۹۸). «سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در قبال عراق از منظر موازنه تهدید». فصلنامه سیاست علمی جامعه شناسی سیاسی جهان اسلام، ۷(۲)، صص ۱۶۴-۱۳۹.

ب - انگلیسی

- Baker, A. (2008). The Group of Seven. New Political Economy, 13:1, 103-115. <http://dx.doi.org/10.1080/13563460701859843>
- Barkin, N. (2021). Rethinking German policy towards China, Prospects for change in the post-Merkel era. Chatham House.
- Dams, T., & Martin, X., & Kranenburg, v. (2021). China's Soft Power in Europe Falling on Hard Times. European Think-tank Network on China (ETNC).
- Dobson, W. & Evans, P. (2015). The Future of Canadas Relationship with China. IRPP Policy Horizons Essay.
- Gaston, S., & Mitter, R. (2020). After the Golden Age Resetting UK-China Engagement. British Foreign Policy Group (BFPBG).

- Masafumi, I(2009). China's Shift Global strategy of the Rising Power. The National Institute for Defense studies (NIDS), Japan.
- Oldani, Ch. & Wouters, J. (2019). The G7, Anti-Globalism and the Governance of Globalization. Routledge. 1-180.
- Rühlig, T., Q. Turcsányi, R., Šimalčík, M., Kironská, K., & Sedláková, R. (2020). German public opinion on China in the age of COVID-19. Central European Institute of Asian Studies.
- Shulong, CHU. (2008). A Mechanism to stabilize U.S.-China-Japan trilateral relations in Asia. The Brookings institution, Center for northeast Asian policy studies.
- Tanaka, H. (2008). A Japanese Perspective on the China Question. EAST ASIA INSIGHTS, Japan Center for International Exchange. Vol. 3 No. 2
- Tellis, JA.; Szalwinski, A., & Wills, M. (2020). u.s.-china competition for global influence, The Return of U.S.-China Strategic Competition. The National Bureau of Asian Research, strategic asia 2020.
- U.S. Department of defense. United States Strategic Approach to the People's Republic of China.
- <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2020/05/U.S.>